Ar pascha wikuschehliga augsta Keisara wehlescham.

Makſa ar peeſuhtiſchanu par paſti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 35 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 1 „ 60 „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 25 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu — „ 85 „

Makſa beſ peeſuhtiſchanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „

Mahjas Weeſis.

Mahjas Weeſis teek iſdots ſeſtdeenahm no pilſt. 10 ſahkot.

Makſa par ſludinaſchanu:
par weenas flejas ſmalku rakſtu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rindu eenem, makſa 8 kap.

Redakzija un ekſpedizija Rigâ, Ernſt Plates bilſchu- un grahmatu-brukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera baſnizas.

29. gada-gahjums. — Mahjas Weeſis iſnahk weenreiſ pa nedeku.

№ 46. Seſtdeen, 10. nowembrî 1884.

Mahjas Weeſi ar Peelikumu war paſtellet un **ſludinajumus** nodot **Rigâ, pee Petera baſnizas.** Beſ tam „Mahjas Weeſi" war wehl paſtellet beſ daudſ peenemſchanas weetahm Peterburgas un Jelgawas Ahr-Rigâ un Sarkandaugawâ, wehl zitâs pilſehtâs, kâ: **Jehſis:** Grahwel un Peterſon k. bodês; **Walmeerâ:** E. G. Trey k. bodê; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin k. bodês; **Ruſenê:** J. Alkſne k. grahm.-bodê; **Limbaſchôs:** D. Uhder k. bodê; **Jelgawâ:** H. Allunan un Beſthorn k. grahm.-bodês; **Bauſkâ:** J. Beckmann k. grahm.-bodê; **Kuldigâ:** Beſthorn k. grahm.-bodê; **Wentspilî:** M. Ries k. grahm.-bodê; **Leepajâ:** Ukſtin k. grahm.-bodê; **Jaunjelgawâ:** A. Schwabe k. grahm.-bodê; **Tukumâ:** Baumann k. grahm.-bodê; **Talſôs:** H. Tow k. grahm.-bodê un bibliotekâ un Wolontſchewſki k. grahmatu-bodê; **Kandawâ:** Jaegermann kga weeſnizâ; **Sabilê:** Ginter kga weeſnizâ. Tad wehl „Mahjas Weeſi" war apſtellet pee ſaweem zeen. draudſes mahzitajeem, ſkolotajeem un pagaſta ſkrihwereem, kurus mihli luhdſu, tahdas apſtelleſchanas laipni peenemt.

Sirgu ſahdſiba un ſirgu ſagli.

(Skatees Nr. 45. Beigums.)

Apluhkoſim lihdſeklus pret ſirgu ſahdſibahm, raudſiſim dot atbildi uſ jautajumu, no kureenes zelahs ſirgu ſagli?

1) Kas ſchkihrees no dabigas gimenes (familijas) ſaitehm, kas no wezaku un peederigo uſraudſibas ſwabads un aiſgahjis dſihwot ſweſchu lauſchu pulkâ, tas ahtri noklihſt no ihſtâ zela. Katram iſ eewehrojumeem ſinams, ka zilwekâ beſ miteſchanahs walda diwi weens otram pretigi gari, kuri weens ſkubina zilweku uſ wiſu labu un otris wilina un kahrdina uſ launu. Kad ſcheem gareem gribam dot noſaukumus, tad waram tos dehwet par labo un launo balſi, par labo un launo apſinu. Zilweks, kas wehl naw ſamaitajees, daudſreiſ dſird ſcho abu garu balſis ſawâ ſirdî. Behrnu deenâs wezaku uſraudſigâs azis palihdſ apmahkt launo garu un labam garam dabut wirſroku, ſkolas laikâ to dara ſkolotajs. Wehlaki dſihwê jaunam zilwekam ſchahda palihdſiba retaki dabujama un kad tas no behrnu deenahm naw mahzijees launo garu pahrſpeht, tad beeſchi atgadahs, ka winſch ne-eewehro labâ gara balſi, bet ſahk nomalditees no tikumibas zela un daudſi maldahs tahlak beſ atgreeſchanahs. Bet kamehr jauns zilweks paleek ſaweju ſtarpâ, tamehr gimenes (familijas) gods ir wina labajam garam par eewehrojamu atbalſtu. Winſch ſin, ka wina nedarbs ne-apkaunehs weenigi winu, bet ari wezakus un zitus peederigus. Tà tad tahs domas, ka mihleem wezakeem padarihs launu, ſargà daſchu labu jaunu zilweku no nedarbeem. Bet kad zilweks ſweſchumâ, kur wezaku un zitu mihlu zilweku azis to neredſ un tam truhkſt tuwakas ſakaribas ar ziteem godigeem zilwekeem, tad winſch maſ behdà par labà gara balſi un domajahs buht brihws, kas wiſu war darit, ko wehlahs, ari nedarbus. Jo pee ſwescheem zilwekeem winſch nejuht tahdu launu, kà ſaweju un paſihſtamu ſtarpâ. Tadehł naw nepareiſi ſazits, ka tee, kas ſchkihruſchees no gimenes un dſihwo ſweſchu lauſchu ſtarpâ, drihſak war padotees launumam un tapt par ſirgu ſagleem. Dſihwe to apleezina par pateeſu. Tà par peemehru ahrſemneeki, kuri eenahkuſchi muhſu ſemê, nekaunahs blehdigâ wihſê aiſnemtees naudas un tad aiſſchmaukt, kamehr mahjâs nebuhtu eedroſchinajuſchees tahdu negoda darbu paſtrahdat.

2) Launas preekſchſihmes daudſreiſ ſamaità zilweku. Weens pats launs zilweks eeſpehj paweſt deſmit zitus zilwekus uſ launu, weens ſirgu ſaglis deſmit zitus pamudinat uſ ſirgu ſagſchanu. Launas preekſchſihmes lihdſinajahs kwehloſchai oglei, kas pamaſam zitahm ari peelaiſch kwehlu. Launs zilweks, kas wehl neko launa naw darijis, bet kas pehz dabas druſku weeglprahtigs, kura dſihwes pamati wehl naw deeſgan ſtipri un kurſch labu no launa wehl pilnigi neprot iſſchkirt, redſ, ka wina beedram netruhkſt naudas, ar ko „ſaki uſdſihwot", kaut gan neſinams, kà winſch ſcho naudu eeguwis. Sinkahrigs buhdams un ari wehledamees, weeglakahm puhlehm tikt pee naudas, winſch praſa beedram: „Kur tu dabu tik daudſ naudas, ar ko tik plaſchi dſihwot?" — Beedris atbild leeligi un noſlehpumigi: „Kad tu buhtu gudraks, tad tew ari naudas netruhktu. Kad daudſ zilweku plauj, kur naw ſehjuſchi, kadehł tad es lai nedaru tàpat!" — Ta bij pirmà mahzibas lekzija, pirmais kahrdinajums uſ nedarbeem. Nepa-eet ilgs laiks un — abi pilnigi ſabeedrojuſchees uſ nedarbeem, uſ noſeedſibahm un wehlaki pat uſ ſirgu ſahdſibahm. Drihſ ween wini peedabu wehl daſchus weeglprahtigus par beedreem un — ſirgu ſaglu „banda" gatawa, apgabalam par poſtu. Tà tad launa preekſchſihme weeglprahtigus, bet zitadi newainigus zilwekus pawed uſ launeem zeleem — padara par noſeedſneekeem. Weens pats launumâ eegrimis zilweks ar ſawahm preekſchſihmehm daudſ zitus war padarit par ſew lihdſigeem. Eewehrojumi iſ dſihwes to apleezina par pateeſibu.

3) Beeſchi weſelas gimenes ir launuma perinatajas. Ta ir wisbehdigakà ſihme zilwezes ſabeedribâ, ka daſchâ gimenê netikumi un nedarbi kà ne-iſnihzinajams mantojums no wezakeem pahreet uſ behrneem. Tanîs ſemês, kur par katru notikumu ſchkiru ruhpigi top ſawahktas un krahtas ſtatiſtiſkas ſinas, eewehrots, ka daſchâ ſinâ ſlepkawibas kahriba tapuſe par ihpaſchu zilts paſihſchanas ſihmi. Tehws bija ſlepkawa un par to tika noſodits, dehls tahds pat ſlepkawa un tà tahlak. Muhſu ſemê ſtatiſtika wehl behrnu kurpês un par wiſeem notikumeem wehl nekrahj ſtatiſtiſkas ſinas, tadehł ſkaidri newar noteikt, waj pee mums ari ir gimenes ar tahdahm breeſmigahm ihpaſchibahm. Bet kas ilgaki walkajis teeſneſcha amatu, jeb kas teeſu protokołus par daudſ gadeem ruhpigi pehtijis, tas leezinahs, ka muhſu ſemê ari rodahs gimenes, kurâs launas eeraſchas no wezakeem pahreet uſ behrneem, ko ari parunas apleezina, kà: „Kahda ſakne, tahda atwaſa," „ahbols nekriht tahku no ahbeles" u. w. z. Scho rindu rakſtitajs agraki paſina kahdu kalpa gimeni, kuras weztehws, pahrak par ſeptindeſmit gadeem wezs, ſalihzis ſirmgalwis pa pagaſtu ſtaigaja apkahrt ubagodams. Scho ſaimneezes noſauza par „ſodu", ne tadehł, ka tam bij japaſneedſ reezenis maiſes, bet tadehł, ka ſchim weziſcham bij tik gari un iſweizigi pirkſti, ka katra leetina, ko wina azis eeraudſija — un wina azis ſchinî ſinâ, pat tik leelâ wezumâ, bija apbrihnojami gaiſchas — neweenam nemanot eegahja wina tarbâ. Pahtarus ſkaitot waj garigus pantus dſeedot, kà ubageem eeradums, wina azis kà ſpoles groſijahs nemeerigi uſ wiſahm puſehm, lomas mekledamas. „Sods nahk, paſlehpjat wiſas walejàs leetinas!" tà tas, kas ſcho ubagu pirmais eeraudſija, ſinoja ziteem mahjineekeem. Un katris tuhlin ſinaja, kas darams, lai no ſawa peederuma kaut ko neſaudetu. Scha ſirmgalwja dehls, kurſch ari bij jaw wezigs wihrs, bija ihſts pagaſta ſaglis. Scha launà amata dehł neweens ſaimneeks winu nenehma par kalpu, tadehł tas kahdâ buhdinâ dſihwoja par walineeku un likahs pelnot pahrtiku ar grahwju rakſchanu. Bet wina ihſtais amats bij un palika — kopt ſahdſibu. Winſch ſaga linus un zitu labibu, aitas, zuhkas un zitus maſakus mahjlopus, eelauſahs pat klehtîs, un prata to tik iſmanigi iſdarit un ſagto mantu tà paſlehpt, ka tikai reti winu peekehra. Kaut gan pagaſta teeſa pehz toreiſejàs eeraſchas winu daudſreiſ, kad bija tizis peekerts, ſodija bahrgi ar ſinamo „behrſu pumpuru plahkſteri" un winſch tad ſwehti nodeewojahs, ka wairs neſagſchot, tomehr winſch neatmeta ſawa launà amata, kamehr nomira. Wina wezais tehws jaw agraki bija nomiris. Bet waj pagaſts nu bij ſwabads no ſchahs ſaglu gimenes? Ne buht nè. Wezà ubaga dehla dehls bija jo leelaks ſaglis. Tas reiſ bij uſlauſis ſklehti un tizis panahkts, par ko winu noteeſaja areſtantu rotâ, un kad wehlaki pagaſta weetneeki to iſbalſoja iſ pagaſta lozekłu ſkaita, tad to aiſdſina uſ Sibiriju.

4) Slinkums un beſdarbiba ir leeli netikumu perinataji un wilinataji uſ wiſeem nedarbeem. Pilſehtâs, ihpaſchi leelakâs pilſehtâs, daudſ zilweku dſihwo beſ darba; no teem daſchi bagati un pahrteek no ſawa kapitala, un leelaks pulks nabagu. Daſchi no teem ſlinkuma dehł atraujahs no darba, daſcheem, kaut gan labpraht ſtrahdatu, truhkſt darba. Abejeem wajaga pahrtikas, tadehł truhkums abejus war pamudinat uſ nedarbeem. Pilſehtâ beſdarba zilweks weegli ſateekahs ar daſchadeem ſamaitateem zilwekeem, tadehł tur winu ari drihſaki pawed un ſkubina uſ launeem darbeem. Daudſ jauni ſpehzigi puiſchi no laukeem, ihpaſchi no Kurſemes, katrâ gadâ ſanahk Rigâ, zeredami ſchè atraſt weeglaku darbu un leelaku pelnu neka pee ſemes-darbeem, kuri ſchajâ „maſchinu laikâ" nemaſ wairs naw ſmagi (bet ſlinkeem wiſs ir ſmags). Bet wini peewilahs ſawâ zeribâ; daſchs labs newar atraſt nekahda darba, tadehł ka Riga un tàpat ari zitas pilſehtas pahrpilditas darba laudim. Ne-atraſdams paſtahwiga darba, daſchs labs top par blandoni; ſateekotees ar nekreetneem laudim, top teem lihdſi nekreetns. Paſes laiks tà notezejis, no pagaſta newar dabut jaunu paſi, tadehł ka naw naudas, ar ko aiſmakſat pagaſta nodokłus, un neweens godigs nama ihpaſchneeks tam paſes truhkuma dehł nedod wairs korteli; pagaſta walde ari winu drihſ iſſludina awiſês par nodokłu parahdneeku un apkahrtblandoſchu waſanki. Labakais padoms nu buhtu, eet atpakał uſ pagaſtu un palikt tur atkal par godigu ſtrahdneeku, kà to daſchi ziti weeglas pelnas mekletaji dara, kas pee laika atſihſt, ka zepti baloſchi pat Rigâ paſchi neſkreen mutê. Bet daſchi to nedara waj nu aiſ launa par to, ka Rigâ neko nepanahkuſchi, waj ari tadehł, ka klaidonu dſihwi eemihlejuſchi un apnikuſchi darbu. Eepaſihſtahs ar daſchadeem ziteem paklihduſcheem un wehl dſiłaku grimuſcheem zilwekeem, kuri par ſahdſibahm jaw tupejuſchi krahtinâ un nu wehl iſmanigaki ſagli, ſabeedrojahs ar teem, mahzàhs winu launos „nikus" un ſkolas, iſmehginajahs ar teem kopâ — iſdodahs kahdas reiſas un nu — ſaglis gataws. Kad Rigâ, kur eedſihwotaji ſawu mantibu ruhpigi ſargà un polizija beſ miteſchanahs guhſta ſaglus, tahda tumſcha weikala kopſchana naw deeſgan droſcha, tad panem kahdus beedrus lihdſ un eet „ſwejot" uſ

Wezu laiku ahrſtes.

(Skatees Nr. 45. Beigums.)

Tomehr zaur Arkagatu un wina pehznahzejeem ſahka ahrſtiba pee Romeeſcheem ſtipri atſihſtitees. Augſto kahrtu laudis un bagatneeki uſpirka Greeku wehrgus, kuri bij ahrſtibâ iſmahziti, un tos iſleetaja par mahju ahrſteem. Drihſ nodibinajahs ihpaſcha ahrſtibas ſkola. Republikas pehdejâ laikâ atnahza Asklepiades iſ Bitimjas uſ Romu un zaur apdomibu, ruhpibu un ihſtu Greeku weiklo mehli ſwinſch eemantoja tè drihſ leelu ſlawu. Jhſu laiku Româ ſabijuſcham, winam reiſ gadijahs eet gar kahdu ſahrtu, kur paſchulaik rihkojahs kahdu mironi ſadedſinat. Asklepiades apraudſija ahtri mironi un no daſchahm ſihmehm winſch nomanija, ka tas nebij wis nomiris, bet tikai pamiris, no krampjeem ſarauts. Ahtri winſch tuhlit iſleetaja wiſadus lihdſeklus, lai to atdſihwinatu, kas winam ari pehz daſchahm puhlehm laimigi iſdewahs. Nelaimigais pilnigi atdſihwojahs un zaur to ahrſtes ſlawa iſpaudahs ahtri pa wiſu walſti; winu wiſi tikpat kà uſ rokahm neſaja, pat kà deewu peeluhdſa. Wina ahrſtibas lihdſekli bij gluſchi weenkahrſchi: winſch pawehleja ſaweem ſlimneekeem beeſchi maſgatees, ſtipri noberſtees, daudſ ne-ehſt un ſtipri kuſtetees, paſtaigatees tihrâ gaiſâ u. t. pr. Un ihpaſchi ſchinî laikâ, kur wezee Romeeſchi bij palaiduſchees glehwibâ un wiſadi zitadi bij łoti iſlutinati, wineem wajadſeja ſapratiga ahrſtes wairak kà jebkad. Leels pulks ſenak nepaſihtu ſlimibu tagad ar katru deenu Româ auga wairumâ. Schihs daſchadas ſlimibas zehlahs ihpaſchi no ta, ka Romeeſchi arweenu wairak ſatikahs ar zitahm tautahm un ſemehm, un no tà, ka leelajâ Romas pilſehtâ ſemakee laudis pa daudſ ſaſpeeſti kopâ dſihwoja un bagatneeki atkal bij pa daudſ padewuſchees wiſadâ iſſchkehrdibâ. Zaur to zitkahrt tik ſpehzigahs Romeeſchu tautas zeetà daba palika ar laiku ſlahbana, neſpehziga. Wiſadi drudſchi un niknas azu-ſlimibas ſahka breeſmigi iſplatitees. Radahs drihſ ari ihpaſchi azu-ahrſtes.

Algas par ahrſteem auga netizamâ augſtumâ un daudſ ihpaſchôs atgadijumôs to papreekſch nolihga. Plinius ſtahſta, ka reiſ kahdam ſlimneekam wajadſejis ſawam ahrſtem ſamakſat diwdeſmitpeezi tuhkſtoſchu rbł., muhſu naudâ rehkinot. Keiſara Klaudiuſa ſlawenais mahjas-ahrſte Sterzinius, beſ tahs augſtahs algas, ko winam Keiſars makſaja, winſch wehl no leekeem ſlimneekeem eenehma pa gadu lihdſ peezdeſmittuhkſtoſchu rbł. Kad ahrſtehm tik leelas algas makſaja un tos tik augſtâ zeenâ un godâ tureja, tad ſaprotams, ka łoti daudſ uſ to dſinahs, ari par ahrſtem tapt. Zaur to atkal drihſ iſzehlahs łoti daudſ mahzitu un kaktu-ahrſtu. Katrs jauns ahrſte raudſija atraſt jaunus ahrſteſchanas lihdſeklus un noſmahdeja ſawus beedrus ahrſteſchanas ſinâ. Ahrſtem Antoniuſam Muſa laimejahs iſdſeedinat keiſaru Auguſtu no greuhtas ſlimibas ar aukſtu uhdeni; tuhlit ſahka ari ziti ahrſtes ar aukſtu uhdeni ahrſtet, bet tiklihdſ ſcha paſcha keiſara ſnots nomira ahrſtejot ar aukſtu uhdeni, tè tuhlit ſahka atkal ahrſtet ar łoti karſtu uhdeni. Daſchi ahrſtes ahrſteja weenigi ar wihnu, ziti atkal ſamaiſija kopâ wiswiſadas reebigas ſahles. Schurku ſmadſenes leelija kà droſchu lihdſekli pret galwaſſahpehm, ſadedſinatu ſuna ſobu pret ſobu-ſahpehm, ar zirkſchna ſobu raudſija kaulu-ſahpes apreebt, kameeku aſtes ſarus un puhzes jeb uhpja nagus ahrſtes eewehleja pret aukſto drudſi.*) Daſchi ahrſtes raudſija zaur to nahkt wairak pee ſlawas, tikt wairak paſihſtami, kad wini atklahtâs weetâs, ihpaſchi teatrôs, iſdarija wiſeem redſot gruhtas ahrſteſchanas ar greeſchanas rihku palihdſibu, ziti atkal ſchahdas ahrſteſchanas iſdarija wałejâs boditês, paſchâ eelas malâ, kur wairak łauſchu arweenu gahja garam, ziti atkal apkahrt ſtahwoſcheem laudim iſſkaidroja ſawus ſlawenos panahkumus dſeedinaſchanas ſinâ. Slawenakos ahrſtes pawadija pee ſlimneeku gultas leels bars mahzekłu. Kà ta laika rakſtneeki nizinoſchi ſino, tad ſchee ahrſtes pat pee wisneezigakahs ſlimibas ſawilka peeri krunkâs, palika łoti domigi un groſija ſchaubigi galwu, lai pehzak, neezigo kaiti iſdſeedinajuſchi, waretu to teeſu jo wairak leelitees un lai laudis winus tad eeſkatitu par leeleem brihnumu ahrſtehm.

Tà ka katrs ſcho ahrſteſchanas mahkſlu drihkſteja mahzitees un ta beſ tam atmeta it kreetnu pelnu, tad pats par ſewi ſaprotams, ka ar ſcho mahkſlu ſahka ar laiku nodarbotees wiſadi deenaſſagli un zitadi ne-uſtizami zilweki. Ahrſteem ne tikai pahrmeta, ka wini ir łoti mantaskahrigi, bet ari, ka wini ſamaiſot wiſadas nahwigas ſahles, tà ka pehdigi eeſkatija par wajadſigu, winus likumigi aprobeſchot. Pat jaw keiſars Nero raudſija ahrſtu ſtahwokli nodibinat un kahrtibâ eerihkot. Kahdam pulkam weenkahrſcho ahrſtu eezehla par pahrraugu kahdu wezako jeb galwenako ahrſti. Schee wezakee ahrſtes ſtahweja walſts deneſtâ un bij lihdſigi muhſu tagadejeem aprinka- jeb kreis-daktereem. Wini pahrraudſija zitus ahrſtes, paſneedſa mahzibu ahrſtibas ſinibâs, pahrbaudija jaunos ahrſtes un turklaht wineem peenahzahs nabagus ſlimneekus ahrſtet beſ makſas; par to wineem atkal nebij jamakſà nekahdas nodoſchanas. Atkal pahr ſcheem wezakeem ahrſtehm ſtahweja augſtaki keiſaru pils-ahrſtes, kuri bij walſti łoti eewehrojami un augſti zeeniti wihri un wineem makſaja pa gadu lihdſ peezdeſmittuhkſtoſchu rubłu algas, muhſu naudâ rehkinot. Lai gan tagad bij ahrſtes wairak aprobeſchoti un kahrtiba kaut zik nodibinata, tomehr likahs, ka pirmajôs gaduſimtenôs pehz Kriſtus dſ. bij ahrſtes paſaudejuſchi daudſ no ſawa ſwara un zeenibas. Wiſpirmee Hippokrata un wina ſkolas weenkahrſchee un pareiſee ahrſtibas-likumi un mahzibas tapa ar laiku gluſchi aiſmirſtas un to weetâ eenehma pirmo weetu tikai wiswiſada mahntiziba. Egipteeſchu preeſteri, Maſ-Aſijas ſalwotaji un mahntizigee ſwaigſchnu zeenitaji jeb aſtrologi ſtrahdaja kà ihſti weikalneeki ar eekſchſemes ahrſtibas-mahkſleneekeem roku rokâ un tà ihſtâ ahrſtibas ſiniba nahza arweenu wairak nowahrtâ. Zik tahlu ſchi ſiniba grimuſe, to peerahda tas, ka kahds Teſſalus, kurſch papceekſchu bij wehweris, tad uſ reiſ atkal tika iſdaudſinats par łoti ſlawenu ahrſti, nekaunejahs atklahti katram eeteikt, ka nemaſ wairak kà puſgada newajagot, lai ahrſtibas mahkſlu pamatigi eemahzitos.

Beigâs wehl reiſ wezà Egipte palihdſeja ahrſtibas mahkſlu atkal atdſihwinat. Keiſara Auguſtus

*) Daſchi no ſcheem ſlaweneem wezu laiku ahrſteſchanas lihdſekleem ir uſglabajuſchees pat lihdſ muhſu deenahm. Zik man ſinams, tad pee mums uſ laukeem daudſ tehtini un mahmiņas wehl iſleetà ſcheem lihdſigus lihdſeklus pret daſchahm kaitehm, nemaſ neeewehrojot muhſu ſlawenos puhſchłotajus un wahrdotajus.

sawu pagastu, kur wini katras mahjas buhschanas itin labi pasihst, un tur it weegli isdara leelakas sahdsibas, protams, ihpaschi sirgu sahdsibas. Daudſ uſ laukeem padaritas sahdsibas leezina, ka sagku pulkâ bijis kahds labs apstakku sinatneeks un daschreis (ihpaschi Kursemê) pee sahdsibas peekerts senakais paschu pagasta puisis, kursch aisgahjis uſ Rigu.

Skatotees uſ to, kurâ gada laikâ wiswairak noteek sirgu sahdsibu, tad gan buhtu jadomâ, ka wasarâ, jo tad daudſi sirgu ihpaschneeki peespeesti, sawus sirgus turet aplokâ, un saglis, bes puhlehm un bailehm no peekerschanas, war eet un panemt, kamehr seemâ, kad sirgi stahw stallî aiſ stiprahm atslehgahm, tas daudſ geuhtaki un nedroschaki isdarams. Bet tà wis neleekahs buht. Statistisku peerahdijumu gan man nawa pee rokas, bet eewehrojot to, kad kaudis wisbeeschaki suhdsahs par sirgu sahdsibahm un kad wiswairak laikrakstôs sagtee sirgi teek issludinati, jadomâ, ka rudenî un seemâ sirgu sahdsibas noteek wisleelakâ mehrâ. Rudenî un seemâ ari daschi apstakli sagteem palihdsigi pee winu nedarba, kà par peem. garàs naktis, par kurahm sagki ar sagto sirgu, pa sahnu zekeem slahpstidamees, war aiſschmaukt desmitahm werstu, neweenam nepamanot, un guhstitajeem reti isdodahs tos peekert.

Daudſ sihmes rahda, ka sirgu sahdsibas pehdejâ laikâ isdara kahrtigi organiseta sagku beedriba; tai leekahs buht sawi isluhki, sawi slehpeji un aisgahdataji uſ tahlakeem apgabaleem. Tadehk ihpaschneekeem tik gruhti nahkahs sargat sawus pajuhgus un tikai koti reti kahdam laimejahs, atdabut sawu sagto sirgu. Sagku sabeedribas itin ismanigi prot aisgahdat sagtos sirgus uſ zitahm gubernahm, no Kursemes uſ Leetawu un no Widsemes uſ Pleskawas gubernahm; ari no Kursemes uſ Widsemi un otradi. Pee gubernu robeschahm teem leekahs buht sawi lihdſsinataji un palihgi, kas sirgus sanem un ahtri aisgahdà tahlak. Daschs labs ihpaschneeks sagtà sirga pehdas aisdsinis lihdſ gubernas robeschai un tad wairs neka nepanahzis, jo kamehr otrâ gubernâ no peenahkoschàs polizijas isgahdaja atlauju, meklet sawu ihpaschumu, tamehr wisa meklefschana nosebojusees.

Tà sirgu sahdsiba teescham draudè semei atnest leelu postu, ja pret to netiks gahdati derigi lihdſekli. Lihdſschinigee lihdſekli neko wairs ne-eespehj darit pret scho nikno sehrgu. Wispahrigi gan dsird tahs domas, ka sirgu sagleem gan wajagot uslikt bahrgaku sodu; bet waj ar to ween waretu isdeldet scho kaiti, eekam daschi ziti zehloni, kas ar to stahw tuwâ sakarâ, naw nowehrsti, par to ne-eedroschinajos spreest. Pehdejâ laikâ awises sinoja, ka nodomats dibinat kahdu sirgu apdroschinaschanas beedribu pret sahdsibu, kuras usdewums ari buhschot tas, gahdat par sirgu sagku saguhstischanu zaur premijas maksaschanu. Warbuht, ka tahda beedriba sawu darbu eespehs masinat scho nebuhschanu. (B.)

Politikas pahrskats.

No Wahzijas walstskanzlera, firsta Bismarka, ir 3. nowembrî tikuse atklahta Berlinê tà nosauzamà Wakaru-Afrikas konferenze. Kahda ahrsemes awise („Post") par scho konferenzi raksta tà: Schai konferenzei ir tahli sneedsoschahs politikas nosihme, bet ne tahda, kas leelu trokſni sazel. Lai leelaka awischu lasitaju pulka wehribu uſ sewi greestu, tad konferenzei wajadsetu spreest par tuwakahm leetahm un leelakeem semesgabaleem, bet newis no tahlàs Afrikas, kur tikai grib pahrspreest kahdus nosazijumus par daschu semesgabalu robeschahm, kas nahks turpmakai eewehroschanai. Augscham minetà konferenze pahrspreedihs leetas, kurahm nahkotnê saws politiskais swars un tà tad nepaliks bes eespehjas uſ Eiropas sawstarpigo politiku. Lai gan pahrspreeschamas leetas paschas schim brihscham tikai sihmejahs uſ Afrikas attahleem apgabaleem, tomehr tahs ari preeksch mums eewehrojamas, tapehz ka winas sihmejahs uſ Eiropas leelwalstju satikschanos minetôs apgabalôs. Wispirms konferenze buhs pahrrunajamas daschas sadurschanahs, kas notikuschas Afrikâ starp daschahm leelwalstim un jaw gadeem wispahrigais politikas gahjeens bijis tahds; lai meeru nodibinatu, tapehz ka wisas walstis ilgojahs pehz meera, lai waretu sawas eekschleetu buhschanas eegrosit labakâ kahrtibâ. Bet netikai schihs eegrosamas, ari ahrleetu buhschanas, jo walsts tikai war usplaukt, kad ahrigo un eekschigo leetu buhschanas atronahs wajadsigâ kahrtâ. Ahrleetu politikâ wehl daschadas buhschanas naw islihdsinatas, lai gan katru reisu no tam ne-iszelahs karsch, bet ar laiku waretu nowest pee kara.

Turpmakôs laikôs redsehs, kahdas swarigas leetas konferenze buhs apspreeduse un kahdi augki no tam iszehluschees un tad tikai eespehs apbrihnot Bismarka gudro politiku schinîs leetàs. Tà spreesch augscham minetà awise un mums no sawas puses naw schim brihscham tahlaki ja-isskaidro Berlinê atklahtàs Wakaru-Afrikas konferenzes swars un nosihme.

Braunschweigas herzoga walstei bija ja-eezel jauns waldneeks. Tagad kahda ahrsemes awise sino, ka par minetàs herzoga walsts waldneeku eezelts Pruhschu prinzis Albrechts un schi eezelschana jaw no Wahzijas keisara tikuse apstiprinata. Jaunapstiprinatais waldneeks Albrechts pehz keisara wehleschanas usnemschot Braunschweigas waldischanu tikai tad, kad gads buhschot pagahjis, no beidsama waldneeka mirschanas deenas rehkinot, un no schihs deenas sahkot jaunais waldneeks peenemschot atklahti leelherzoga titulu ar nosaukumu kehnischka augstiba, jo tad herzoga walsts tikschot pazelta par leelherzoga walsti.

Par koleras sehrgu Franzijâ runajot japeemin, ka Parises teesas isrehkinajuschas, ka koleras sehrgas niknums esot pa dakai jaw pahrgahjis un tas laiks wairs nebuhschot tahlu, kur ta pawisam buhschot beigusees. Jaw wairak deenu no weetas saslimuscho un miruscho skaitlis arween ejot masumâ un tà tad gaidams, ka sehrga drihsumâ buhschot isdsisuse. Ka sehrga deenu no deenas masinajotees, par to ihpaschi japateizahs preekschâ rakstito lihdsekku stingrai ispildischanai.

Starp Franziju un Kihnu sahktàs sarunas atkal uſ brihtinu apstahjuschahs, tomehr droschi peenemams, ka Kihnai prahts nesahs uſ meerigu islihgschanu. Kihnas waldiba laikam grib nogaidit, lihdſ Franzijas tautas weetneeku sapulze buhs sawu spreedumu issazijuse par atkaujamo naudas daudsumu preeksch kara darbeem Tonkinâ, un tad atkal eesahks sarunas ar Franziju.

Par Angku generali Gordonu beidsamâ laikâ naw nekahdas skaidrakas sinas atnahkuschas, tomehr Angku awises wispahri apgalwo, ka Gordonam nekas slikts ne-esot atgadijees. Zitas semju awises atkal sino, ka Angku waldiba esot dabujuse sliktas sinas par Gordonu.

Kà isgahjuschâ numurâ sinojam, tad Klewelands eezelts Saweenotahm Brihwwalstim par presidentu. Par wina weetneeku jeb wize-presidentu eezelts Hendriks, kas gandrihſ par 20 gadeem ir wezaks par Klewelandu. Hendriks ir dsimis 1819. gadâ.

Eekschsemes sinas.

Rigas bruguteesâ no jauna apstiprinati muischneezibas eezeltee: barons Vietinghof-Schöneck par brugukungu, A. v. Loewis of Menar par pirmo palihgu, K. v. Loewis of Menar par otro palihgu, Rudolfs v. Grothuss par trescho palihgu, v. Loewis of Menar-Behrdôs par palihgu weetneeku un Makſs v. Sivers-Skrihwerds par brugukunga weetneeku.

Rigas pilsehtai rekruschu schogad jadod 253. Loses bij jawelk 908 wihreem, no teem 423 bes atweeglinajuma, 355 pirmahs, 94 otrahs un 96 treschahs schkiras peederigi. Nemschana un apskatischana beigsees nahkoschu peektdeen, 16. nowembrî. Swehrinaschana buhs pirmdeen, 19. nowembrî, kur tad pulksten 10 rihtâ jasapulzejahs pilsehtas kara klausibas kommisijas lokalâ, Satowa namâ pee Petera basnizas. Lihdſ 21. nowembrim rekruschus atlaidihs mahjâ, bet 21. now. plkst. 8 rihtâ ja-eeronahs pee Rigas kara-aprinka preekschneeka zitadelê, kur tos peeschkirs saweem pulkeem. — Rigas pilsehtâ un Walmeeras aprinkî nonemteem tikai pa masai dakai buhs eespehjams, sawu deenasta laiku tepat nodeenet.

Widsemes Liserortą un Kolkuragu telegrafa stanzijâs nu peenem ari telegrafa sinas uſ ahrsemehm.

Baltijas politechnikas walde par direktoru uſ nahkoscheem 3 gadeem atkal eezehluse profesoru G. Kieseritzky.

Leelwahrdes sawstarpigahs ugunspalihdsibas beedribas statutus apstiprinajuse eekschleetu ministerija 4. oktobrî.

Jaun-Kempu (Siguldas dr.) sawstarpigahs ugunspalihdsibas beedribas statutus apstiprinajuse eekschleetu ministerija 3. oktobrî.

Osolu (pee Walkas) sawstarpigas ugunspalihdsibas beedribas statutus apstiprinajuse 6. oktobrî eekschleetu ministerija.

Jurgu (pee Zehsim) sawstarpigahs uguns palihdsibas beedribas statutus eekschleetu ministerija apstiprinajuse 9. oktobrî.

Jaun-Bilskas (Smiltenes dr.) sawstarpigahs ugunspalihdsibas beedribas statutus eekschleetu ministerija apstiprinajuse 10. oktobrî.

No Pinku pagasta par nelaimigo atgadijumu mums wehl peesuhtits schahds plaschaks sinojums: Otrdeen, 16. oktobrî noslihka Babites esarâ Duhschal-Ahrnu saimneeks Andrejs Duhschals, no Salas Rabanta sudmalahm mahjâ braukdams. Maso pehliti ar miltu maiseem wehsſchs apsweedis, tà ka uſ glahbschanos newareja domas buht; pehz ilgas un gruhtas mekleschanas lihki atrada tik 22. oktobrî. Wina 77 gadus wezais tehws, aiſ leelahm schehlabahm par sawu dehlu, nomira ari pehz trim deenahm. Swehtdeen, 28. oktobrî, pulksten 2 pehz pusdeenas, iſ Duhschal-zeema Ahrnu-mahjahm isnesa diwus lihkus. Nesejî nesa wersti garu zeku lihdſ Annas basnizai. Abi sahrki tika basnizâ eenesti tuwu pee altara. Muhsu zeen. draudses mahzitajs, H. Hartmann kungs, kas ari bij nahzis pawadit, tureja ihsu, bet swarigu behru-runu. Wisu klahtesoscho sirdis tika aisgrahbtas, daudseem ari asaras nobira. Abus sahrkus eelika weenâ kapâ. Dehls bij tik 42 gadus wezs; winu apraud atraitne, weeniga meita, dehls, diwas mahsas, radi un draugi. Meers lai ir winu abu truhdeem!

Mahrtin Amol.

Walmeeras-Weides draudse, ka „N. D. Z." sino, eewehlejuse sew par mahzitaju Tomasu Girgensonu, lihdſ schim tizibas mahzibu wirsskolotaju Terbatâ.

Kraukku muischa, Zeswaines dr. Tureenes muischas rentneekam Meerinam nosagti Pakilu muischas Slapes krogâ weenâ naktî iſ stedeles 4 pascha sirgi, un peektais, kas peederejis wina pusgraudneekam.

Mahrzenâ, Behrsones draudsê, kà „L. A." sino, pastrahdaka leela sahdsiba. Leelmahte, atraitne, ar sawu dehlu septembrî aisbraukuse uſ kahdahm 3 nedelahm uſ Rigu. Pa to laiku mahjâ sagki eelaususchees gukamâ kambarî un tur issaguschi daudſ dahrgu sudraba-leetu un smalkus drehbu gabalus. Sahdsiba tik tad pamanita, kad leelmahte pahrbrauza mahjâ. Sagki wehl ne-esot nokerti.

Walmeeras aprinkteesas sekretars, A. v. Samsons, uſ pascha luhgumu atlaists no amata un wina weetâ Widſ. Gub. walde apstiprinajuse muischneezibas eezelto cand. jur. Arwidu baronu Wolff.

No Jaun-Peebalgas. Wispahri nemot rudſi pee mums bij labi, sahle un ahbolinsch jo bagati usaudsis. Ar ausahm un meescheem waram pilnigi buht meerâ, jo deesgan leelu raschojumu isdewa. Lini bij daudſ wahjaki no-auguschi neka pehrnajâ gadâ. Daschs saimneeks, kas pehrnajâ gadâ dabuja par lineem lihdſ 500 rbl., schogad wisus sawus linus atdod par 100 rbl., lai gan tikpat issehjis kà pehrnajâ gadâ. No zitahm pusehm dsird, ka schur tur sirgus sogot, bet pee mums ir no tahs nelaimes meers. Krogu preeki ir stipri masinajuschees, jo krodsineekus dsird suhrojotees, ka wairs newarot renti aismaksat. — Laikrakstus wiswairak pee mums lasa: „Balsî", „Baltijas Wehstnesî" un „Mahjas Weesî".

Mednu Anschs.

Iſ Ropascheem. Kahdas nedelas atpakal wairak Latweeschu laikrakstôs bija lasams no Ropascheem. Pateiziba par to peekriht kahda „Taisnaischa" kga weiklai spalwai, kura nehmusees pasauli ari ar mums eepasihstinat. Tik japeesihmê, ka tehlojums — weetahm pahrak ehnots — nesakriht pilnigi ar Ropaschu dabigu seju. Tad ari schis wina darbs ir tikai profils, sahnbilda, kas israhda, kà preekschmets isskatahs, apskatot tikai no weeneem sahneem. Buhs atlauts, ka scho „Taisnaischa" tehlojumu drusku pagrosu un rahdu, kà leeta isskatahs, apraugot puseepretim, pussahnus, netik no sahneem ween. Kà nekur saule nespihd deenu un nakti, tà ari pee mums nè. Ar sweedreem waigâ ja-ehd ari mums sawa deenischka maise. Tomehr tahdi pasaules wahrguki, kà zeen. T. stahstija, tihri ne-esam. Gahdajam ari par attihstibu. Kamehr dascham tikpat leelam pagastam, kà mums, ja-isteek ar weenu paschu pagasta skolu, tamehr mums — paldees Deewam — diwas it ehrtahm telpahm, — ihsti pehdigi zeltà it stalta ehka. Skolotaji ari it kreetni. Wismasak wini dabu kà tahdi labu algu. Ne pagasta skolotaji, ne draudses-skolotajs wairak nedrihkst dseedat: „Skolmeistaram suhra

---

laikâ usseedeja no jauna Aleksandrijas pilsehtas museja, schi wezo sinibu kopschanas weeta, no kuras ari ahrstibai atleza ne-issakams labums. Tè tapa pareisahs Hippokrata mahzibas wairak attihstitas, un anatomiju jeb zilweka sastahwu smalkaki ispehtijot bij ari eespehjams, slimibu paschu un tahs zehlonus pareisi saprast un eewehrot. Ahrstibas sinibai radahs tagad pawisam jauns laikmets. Schè ari slawenais ahrste Klaudius Galenus smehla sawu pirmo sinibu. Ap diwisimto gadu pehz Kr. dſ. winsch apmetahs Romas pilsehtâ un tè drihſ mantoja pareisi pelnito slawu un zeenibu. Winsch ne-apnizis ir strahdajis ahrstibas sinibu attihstibai par labu, tà ka wina raksti un mahzibas gandrihſ lihdſ pat Lutera laikam tapa no wiseem atsihtas un zeenitas.

Kà esam redsejuschi, tad ahrstibas mahkslai wajadseja gruhti un ilgi zihnitees, kamehr ta spehja islaustees zauri zaur tikdaudſ mahntizigahm eedomahm un pesteleem, kamehr ta nokluwa pee sinisku pareisi nodibinateem ahrstibas likumeem. Tomehr mehs nedrihkstam ne-apdomigi par wineem pagahjuscheem laikeem taisit asu spreedumu, eedomadamees, ka esam wineem daudſ pahraki, eewehrojot tagadejo augsto ahrstibas sinibas stahwokli. Lai paskatamees, kà muhsu laikôs ihsti ar ahrsteschanu stahw. Gan teesa, ka ahrstibas siniba muhsu laikôs ir pazehluſehs uſ augsta stahwokla un ari kreetni mahzitu ahrstu mums netruhkst, bet waj tamdehl jaw mahntiziba un pesteloschana ir suduse? Nebuht ne! Ta wehl daschôs tumschôs kaktôs stahw pilnôs seedôs. Lai gan laikrakstôs un skolâs tik stipri karo pret schahdu mahntizibu, tomehr tai ir un paleek koti sihksta dsihwiba! Tihri par kaunu ja-apleezina, ka pats uſ laukeem esmu redsejis pat wairak skolotus kaudis, kas nekaunahs no-eet pee garà Krustina jeb wezahs Katschas, lai tee winam slimibâs un zitâs nelaimês palihdsetu zaur puhschloschanu un wiswisadu pestelo schanu, kaut gan mahzits ahrste turpat tuwumâ ir koti weegli aissneedsams. —ls.

Nordeku labprahtigu ugunsdsehseju beedriba,

kà redsams iſ pahrskata, kas nodrukats schejeenes ugunsdsehseju lapâ „Feuerwehr-Nachr." Nr. 21 un 22, sahkuse nodibinatees 1882. g. uſ R. Hakena un Filipowitsch kungu usmudinajumu. Statutus eekschleetu ministerija apstiprinajuse 6. majâ 1883, un beedriba pilnigi nodibinajusees 7. augustâ 1883, kur dalibneeki sapulzejuschees uſ generalsapulzi un pagaidu preekschneeziba nodewuse pahrskatu par sawu lihdſschinigo darbibu. Schinî deenâ par komandeeru eewehleja J. Lasse un par wina palihgu Alekseju Freimani.

Waldes lozekli schim brihscham ir: schtatsrahts Blumenbachs, direktors E. Hoffmannis, Th. Bärnhoffs, C. Reims un komandeers J. Lasse. Pirmôs trijôs gadôs beedribai par preekschneeku ir schtatsrahts Blumenbachs. Walde lihdſ schim noturejuse 16 sapulzes un beedriba pehrnajâ gadâ diwas un schogad weenu generalsapulzi. Beedribai ir tagad 61 lozeklis, to starpâ 24 passiwi un 37 aktiwi. 24. oktobrî 1883 gubernators apstiprinajis darbigo beedru mundeeru un nosihmes. Beedribâ top eerihkota mirschanas- un behru-lahde preeksch beedribas lozekleem. Beedriba no 1882. g. sahkot lihdſ schim peedalijusehs pee 12 ugunsgrehku dsehschanas. Schagada 6. maja deenâ beedriba peedalijahs pee Latweeschu swehtku gahjeena uſ pili, issazit wispadewigakos laimes wehlejumus uſ Tronamantneeka Zesarewitscha pilngadibu. Beedriba pawisam eenehmuse 975 rbl. 34 kap. un isdewuse 971 rbl. 39 kap., tà tad kasê atlika 3 rbl. 95 kap. 23. sept. generalsapulzê atsazijahs komandeeris J. Lasse un wina palihgs A. Freimans no scheem amateem un wina weetâ eezehla par komandeeru Popowu un par wina palihgu Purinu.

Saimneezibai.

Sihmedamees uſ kahdu sludinajumu muhsu schihs deenas numurâ no Theodora Ed. Pychlau kga, mehs preezajamees, ka waram atkal weenu ruhpneezibu wairak apsihmet, zaur kuru muhsu lauzineekeem ir dota spehja, sawas wajadsibas eegahdatees taisni no pirmahs rokas, pee kam wehl pats fabrikants Theodors Ed. Pychlau kgs par pahrdoto pretschu labumu apgalwo.

Kà sinams, wehl arweenu top daudſ grehkots, sihmejotees uſ numura pareisumu un pawedeena garumu, ihpaschi pee wehweru dsijahm. Bet tahs dsijas, kuras top pagatawotas Theodora Ed. Pychlau kga fabrikâ un uſ kurahm atrodahs wina fabrikas wahrds jeb firma, esot pilnigi wehweru wajadsibahm katrâ sinâ peeteekoschas, derigas, tanis ne-atrodotees nekahdas kimisku weelu atleekas, zaur ko dsijas taptu smagakas, un tomehr pawedeena garums ir pilnigi tahds, kahdu dsiju numurs un swars rahda.

Scha gada „Mahjas Weesa" 5. numurâ mehs usnehmam kahdu rakstu iſ „Araja" Nr. 3, kurâ bij usrahdits, zik daudſ pirzejam war zeltees skahdes, ja winsch pehrk nepasihstamu, ne-ustizamu prezi. Zeram, ka katra mahjas-mahte, kura wehl pate sehsch strelês un sawu darbu zeena, tagad warehs pate sawas wajadsibas ustizibas pilni eegahdatees taisni iſ pirmahs rokas. Ja ari preze buhtu masumu dahrgaka, tomehr lai katris to eewehro, ka daudſkahrt japeedsihwo scha teikuma pateesiba: „kas lehti pehrk, tas dahrgi samakſâ."

Angerburgas semkopibas skola Pruhschôs.

Scho skolu esmu apmeklejis un nobeidsis ar labakajahm sekmehm. Katram sawam tauteetim, kam patikschana un mihlestiba uſ semkopibu un kam sirds uſ tam nesahs schaî laukâ ko kreetnu eemahzitees, waru scho skolu uſ to labako eteikt. Kà ahrsemneeku tureenes laudis man koti zeenijuschi, tà ka tuhdaf pehz mahzibu nobeigschanas turpat tuwumâ dabuju labu saimneezibas wedeja weetu. Es pateesi un no sirds preezatos, kad es nebuhtu weenigais no Latweescheem, kam laimejees sawas sinibas semkopibâ ar mas isdoschanahm un deesgan ihsâ laikâ stipri pawairot. Ari saimneeku dehleem, kureem no saweem wezakeem mahjas mantojamas, ir schi skola wisai eeteizama. Neskatotees uſ Wez-Sahteem, kur ik katram kreetnam Latweetim jaskatahs ar nepatikschanu, mums Latweescheem naw nekahdu zitu semkopibas skolu. — Zeeniteem tauteescheem, kuri wehletos scho skolu apmeklet, esmu gataws katrâ brihdî uſ peeprasijumeem dot atbildes un isskaidrojumus.

Puhtas Kristaps,
Rittergut Popiollen per Buddern bei Angerburg, O.-Pr.

dsihwe!" Bes tam muhsu pagastâ wehl 2 fabriku-skolas. Tà tad pawisam 5 isglihtoschanas eestahdes weenâ pagastâ!

Ari negribam lai muhsu pagasta waldes eerehdni weltu sweedrus pluhdinatu, kreetni winus algojam. Muhsu skrihwera kungs — jeb „rakstu-wedejs" — kà pats sauzahs — eenehmumu sinâ der ideałam ziteem amata brahłeem; winsch eenem tà ap 800 rbł. gadâ. Un lai winam — rakstu-wedeja kgm — nebuhtu pascham raksti pahrak daudſ „jawada", tadehł leekam pastellejumu rakstus u. z. nodrukat. Ari pagasta wezakais dabu peenahzigu atlihdsinaschanu par saweem soleem, — tà sawu simtinu.

Ka buhs kahda waina, kadehł ar Zimses tehwa kapitala leetu neweizahs, ar noschehlojumu ja-apstiprina. Kas tad gan sinotajam un ziteem skolotajeem, kà ari skrihwereem, aisleedsis, schinî teizamâ darbâ peedalitees. Wini ir tak tee, kas wiswairak Zimses tehwam ne-aismirstamu pateizibu paradâ, kas wiswairak baudijuschi no to druwu augłeem, ko ne-aismirstamais kopis un laistijis. Wini ir tee, kam par labu pahrraugu — ne tik wahrdôs, bet ari darbôs, — jabuht sawâ pagastâ. Schè wini teescham ne-atwainojami. — Laikrastus nelasam nemaſ masak, kà ziti kaimini, bet wehl wairak. Winus iswehlamees gluschi kà attihstiti. Lasam tschakli „Balsî", „Mahjas Weesî", „Baltijas Wehstnesî" un „Balt. Semkopi".

Esam it labi galwas-naudas maksataji; kamehr ziti pagasti maksà 5—6 rbł. par galwu, mehs kahrtigi nomaksajam 8—9 rbł.

Sinotajs minejis, ka daudſ saimneekeem usteikts, bet teem, kas pelna nomas masinaschanu, zeen. dsimtsleelskungs gribot pahrak augsto nomu pamasinat. Sinotajam tik peemirsees, — kà dsirdams — leelskungs gribot tos is mahjahm isdabut, sawadu eemeslu dehł.

Weens, kas pahrlabojumu łgaida, ir muhsu Deewa nams, kas nabadsinsch lihdſ schim speests pahrtikt wezwezeem, nodiluscheem swahrkeem. Bet zeram, ar laiku ari to pahrlabot.

J. Lrbrgs.

Par Walmeeras pastmeistara palihgu apstiprinats Nikolajs Dubrowskis.

Terbatâ 29. oktobrî nomiris pareistizibas wirspreesteris, tizibas mahzibu profesors un pilsehtas domneeks P. Alekſejews. Par profesoru winsch sabijis 34 gadus.

Kursemes gubernatoru, geheimrahtu v. Lilienfeldu, Keisareenes Majestete peenehmuse sarunatees 31. oktobrî.

Is Jelgawas raksta „Ztgai f. St. u. L.", ka 30. oktobrî kahds pagasta amata wihrs gribejis kahdâ Jelgawas atklahtâ kasê pahrdot daschus sawa pagasta wehrtspapihrus, to starpâ ari diwas prehmiju biletes. Prehmiju biletes apraugot, waj jaw naw amortisetas, eerehdnis atradis, ka weena bilete jaw 1879. g. winnejuse 8000 rbł.!

No Jelgawas apgabala raksta „L. A.", ka preeksch pahra nedełahm Dobeles pilsteesa apzeetinajuse diwus R. mahjâs dsihwojuschus wihrus. Apzeetinatu atrodotees ismekleschanâ dehł Bolu muischas diweem sirgeem, kurus nosaga arendatoram moderneekam. Kamehr minetee wihri apzeetinati, tamehr Jelgawas apgabalâ esot sirgu sahdsibas mitejuschahs.

Jelgawa. Gubernas pastakantorî par wezako sortetaju apstiprinats Jakobs Lapinsch.

Ichkabstates atjaunoto Swehtgara basnizu winu nedelu eeswehtija mitropolits Platons. — Schi Swehtgara basnīza, buhweta 17. gadusimtenâ otrâ pusê, ir ta wiswezakà starp tagadejahm Baltijas basnizahm un stahw tamdehł pee scheeenes Kreeweem leelâ zeenâ.

No Daudsewas (Jaunjelgawas aprinkî). Muhsu pagasts sastahw is kahdeem 44 saimneekeem, kuri sawas mahjas par dsimtu eepirkuschi. — Attihstibas sinâ newaram neko leelitees, jo tanî esam deesgan wahji. Krogu preeki un tà sauktàs klubes, kurôs netikumiba top isperinata, stahw paschôs seedôs. Nakts staigaschana, kura daudſ jaunekłu uſ nezeleem aiswada, pee mums ir puslihdſ mitejusees.

Dseedataju koris, kursch kahdu laiku muhs ar jaukahm dseesminahm eepreezinaja, daschu apstaktu dehł uſ dusu aisgahja. Buhtu wehlejams, ka tas drihſ isdusetos, un pa wezam sawus klausitajus eepreezinatu. — Sawas lasischanas bibliotekas mums naw, tapehz, nesinadami kà un ar ko laiku pakawet, alaschin greeschamees pee kroga papus, kursch sinams lihdsektus atrod, ar ko laiku pakawet.

Laikrakstus lasam: „Balsî," „Mahjas Weesî" un „Latweeschu Awisî", kura wisaugstako stahwokli eenem. Kahds Daudsewasteets.

Dobelê 21. oktobrî atdsihwinajahs, kà „L. A." sino, lopu aisstahweschanas beedriba sem aldermana Redlina kga wadischanas. Kahdu laiku ta bij eemigusehs, bet nu atkal ar jaunu spehku pretim stahjees neschehligai lopu mozischanai.

No Wezmuischas raksta „Lib. Ztgai", ka tur 24. oktobra wakarâ nodedsis wiss Gailischu zeemats. Wisi lopi un ari weens zilweks atraduschi leesmâs nahwi.

No Bukaischeem. „L. Aw." sino, ka tur 25. septembrî, pulkst. 8 wakarâ, Muschku-Jnaitu saimneekam nodeguschi laidari un kuhtis. Sadedsis netikai wiss lopu ehdamais, ahbolinsch, seens, salmi un pelus, bet ari wisi nabaga lopini: 14 gowis, 2 sirgi, 40 aitas, wisas zuhkas un sosis. Domajot ka kahds gans, Leitis, buhschot uguni peelaidis, jo tizis nedarbu dehł ihsi preeksch tam no deenesta atlaists un solijees par to atreebtees.

No Bramberges raksta „L. Aw.", ka Lauka Plugu mahju mescha aplokâ esot uſ 7½ pehdas augsta wihtola isaudsis leels behrss. Wihtols esot wairak neka 70 gadu wezs un resnis 26 zollu zaurmehrâ. Wihtola eekschpuse ispraulojuse; behrsam esot 5 resnas saknes zaur prauleem semê. Behrss esot 25 gadi wezs, resgalî 10 zollas zaurmehrâ un par paschu wihtolu peezas reisas augstaks.

Kalkunu Naudas muischâ 10. oktobrî iszehlees ugunsgrehks zaur to, ka kalps darbojees gar kahdu Dinaburgas zeetokschna leelgabalu bumbu. Bumba sprahguse, kalps bijis uſ weetas nost, wina tehws pagihbis un ehka aisdegusehs.

Dinaburga. Par 26. oktobrî notikuscho nelaimi Dinaburgas-Witebskas dselsszelâ „Rischsk. Westn." pasneedſ schahdas sihkakas sinas: Starp Polozkas un Borkowitschu stanzijahm atrodahs diwas peeturamas weetas, Barawuka un Adamowa. No Dinaburgas nahkdamam brauzeenam wajadsejis peeturet Adamowâ weenu minuti un Barawukâ 4 minutes, lai no nahkoschas stanzijas sanemtu pa telegrafu sinu, ka war tahłak braukt. Bet tiklihdſ brauzeens is Borkowitschu stanzijas isbrauzis, tè glehwee brauzeena waditaji, tiklab maschinists un kurinatajs, kà ari konduktori eemiguschi, zaur ko laikam abahm peeturamahm weetahm bes apstahschanahs pabraukuschi garam. Tik ko kahdu pusotru wersti Barawuku stanzijai garam pabraukuschi, tè brauzeens usskrehjis is Polozkas nahkoscham pretschu brauzeenam. Abas lokomotiwes esot gluschi plakanas sasspeestas, 11 pretschu wagoni sadragati drupatu drupatâs. Sem drupahm atraduschi diwus lihkus; otra brauzeena maschinists breesmigi sadragats, wina palihgs pawisam no twaika katla nopluzinats, kurinatajs leelâs sahpês miris. Eewainotos noweduschi Dinaburgas slimnizâ. Tà tad schi nelaime notikuse weenigi zaur to, ka wisi brauzeena waditaji nepeedodamâ wihsê apguluschees, brauzeenam esot pilnâ gahjeenâ.

Igaunija. 1. nowembrî is Kolkas uſ Sotscheem (Kaukasijâ) atkal aisgahjuschi 110 pee-auguschi un 58 behrni.

Kas otram bedri rok, pats eekriht. „Walgus" raksta, ka kahds blehdigs saimneeks no Terbatas uſ mahju brauzot panehmis lihdſ kahdus blehschus un ar to palihdsibu gribejis nosagt sawa kaimina sirgu. Blehschi zelâ peedsirdijuschi saimneeku, issweduschi winu is wahgeem un tad aisbraukuschi ar wina sirgu.

Is Reweles 2. nowembrî sino: Twaikonis „Sirius", kas 22. oktobrî no Libekas ar gabalu prezi isbrauza uſ Reweli, ir pasudis bes wehsts. Domâ, ka buhs noslihzis.

Peterburgâ nahkoschu gadu grib buhwet dselsszelu semes apakschâ. Pirmais tahds dselsszelsch buhwets 1873. g. San-Franzisko pilsehtâ un tagad tahdi pastahw Australijâ, Londonâ un zitâs weetâs.

Peterburgâ nodomâ noturet Eiropas bankeeru sapulzi.

Peterburgâ, 3. nowembrî. Wisaugstakà pawehle atkauj eekschleetu ministeram daschahm personahm aisleegt, Polijâ usturetees.

Is Peterburgas awise „Walgus" dabujuse sinu, ka Baltijas pareistizibas brahliba nospreeduse, Peterburgâ buhwet basnizu pareistizigeem Igauneem.

Teesuleetu ministers eesneedsis walstspadomei luhgumu, lai 1885. gadam atwehlot ihpaschu summu no 61,740 rbł. likumudeweju darbu weizinaschanai un dalibneeku atlihdsinaschanai.

Zelu ministerija ar finanzministeriju eesahkuse sarakstitees par to, ka Tukumas-Wentspils dselsszelsch jo drihsi tiktu buhwets.

Finanzministerijâ isstrahdajot preekschlikumu walsts semkopibas bankai, kuru nodomajot atwehrt nahkoschâ gadâ.

Awischu lasischana pee Kreewu semneekeem esot wehl łoti wahja. Kahds Orlow kungs sawahzis par to sinas un raksta „Rusk. Wed.", ka wisâ Maskawas gubernâ esot tik 350 awischu apstelletaju, to starpâ leelakà dała esot trakteeru turetaji. Weselâs sahdschâs wehl awises nemaſ nepasihstot. Tapat ari grahmatas łoti maſ lasot.

Kijewa. Praskurowâ, kà „Sarja" sino, esot kahdai jaunai mahjai pamatu rokot weetigà zeetuma arestanti atraduschi kahdus 13,000 dukatu un wisadus gredsenus, aufu-karus u. t. pr. Grunts ihpaschneekam Kowezkim bij daudſ wezi laudis stahstijuschi, ka wina gruntsgahalâ semê wajagot atrastees dahrgahm mantahm, jo tè sawà laikâ dsihwojis leels sihkstulis, kas mehdsis sawu mantibu semê aprakt. Tamdehł ari Kowezkis strahdneekus arestantus zeeschi usraudsija. Tomehr teem laimejahs atradumu paslehpt, kuru tee sawâ starpâ isdalija. Tagad tik kahda tuweja meestina pristaws nokehris kahdu semneeku tirgû, kursch peedahwajis pahrdot kahdus 160 dukatus. Apzeetinats tas atsinahs, ka wasarâ bijis arestants, un pamatu rokot atraduschi leelo mantu un to sawâ starpâ isdalijuschi. Leeta top ismekleta.

Warschawâ, 5. nowembrî. Uſ Terespoles dselsszela, netahłu no Kotunu stanzijas, saduhrees pretschu-brauzeens ar strahdneeku-brauzeenu. Zilweki ne-esot gahjuschi bojâ, bet daudſ lopu pretschu-brauzeenâ eewainoti.

Warschawa. Tureenes nama ihpaschneeks Josefs Konarskis pilsehtai norakstijis simtstuhkstoschus rubłus, ko dibinat amatneezibas skolu. Bes tam wehl testamentâ nosazijis simtspeezdesmit tuhkstoschu rbł., kuru prozentes isleetat skolas usturot. Testamentâ noteiks, ka katram mahzeklim ja-ismahzotees ari sewischks amats.

Pinsas tuwumâ, Minskas gub., dselsszela brauzeens isskrehjis is sleedehm. Diwi pretschu wagoni sadragati un zelsch apskahdets. Zilweku dsihwibas naw gahjuschas bojâ.

Is Rigas.

Rigas Lutera Ewangeliskâ beedriba, kuru pehrnajâ gadâ mahzitajs Walter kungs dibinaja Lutera 400 gadu peedsimschanas deenai par peeminu, swineja 29. oktobrî sawus pirmos gadaswehtkus. Goda deenâ bijuschi sanahkuschi, kà „B. W." lasams, kahdi 136 beedri un weesi. Weesu starpâ bijuschi uslubgti un atnahkuschi: firmais goda-tehws Kahrlis Stoll, bijuschais Madaleenes dr. mahzitajs; Rahtes notars R. Baum kungs; mahzitaji: Gaethgens, Muethel, Schilling un Hellmann; Rig. Latw. beedr. preekschneeks Kalnina kungs un Dombrowsky kungs ar sawu kundsi. Beedribas preekschneeks, mahzitajs Walter kungs swehtkus, atklahjis, nodseedot 389. dseesmas 1., 2. un 4. pantinu un tad turejis swehtku runu. Pehz nobeigtas swehtku runas beedribas koris sapulzi eepreezinajis jaukahm dseesminahm. Pehz tam bijuse goda-maltite, kur jauki un sirsnigi preezadamees laiku pawadijuschi.

Austras dome notureja 1. nowembrî kahrtigu mehnescha sapulzi, kurâ nahza preekschâ:

1) Preekschneeks K. Kalninsch sinoja, ka ar Putnina un Sommera kungeem is Majoreem notizis galigs nolihgums par jauna kuga buhwi Majords preeksch „Austras" beedribas. Kugis tiks buhwets ar Veritas klasi ⅔ uſ 6 g. un ne masaks par 410 R. T. reg. tonnu un ismaksahs 27000 rubłu, ja kugis teek buhwets ar osola eekschkokeem un galwanisetu dselsi, bet 26000 rubłu, ja dabu preedes brangas un teek buhwets ar negalwanisetu dselsi. Kugis buhwejams ar plahnaku achteri pehz no beedribas dodamas rises, un winam wajaga buht gatawam 1886. gadâ.

2) Korrespondent-reders P. Bornholdts sinoja par beedribas kugeem:

a) Barka „Atalanta" no 12. (24) sept. zelâ no Rotterdamas uſ Buenos Aires ar gabalu prezi.

b) 3-mastu schoners „Aurora" no 13. (25.) oktobra atrodahs Rigâ un lahdè plankas uſ West-Hartlepoli Anglijâ. Frakts nauda ap 2100 rbł.

c) Barka „Auseklis" no 28. sept. (10. okt.) zelâ no Glutschestres uſ Montewideo.

d) Barka „Jupiters" tagad Rigâ top no jauna ar kaparu apschuhta un klaseta, pee kam dabuja „Veritas" klasi ⅚ L. I. I. Tagad kugis eenem slihperu lahdinu uſ Nuportu, frakts ap 3200 rbł.

e) Barka „Pehrkons" no 7. (19.) oktobra atrodahs zelâ no Buenos-Aires (Deenwidus-Amerikâ) uſ O'Keyes, Haïti salâ.

f) Barka „Kolumbus" nonahza 15. (27.) oktobrî ar oglu lahdinu no Kardifas Buenos Aire, Deenwidus-Amerikâ, un tagad leschè. Kugis pee fraktes no Kingstonas, Jamaikas salâ, ar lahdinu log wood uſ Angliju waj Kontinentu starp Harri un Hamburgu. Frakts ap 9000 rbł.

g) Barka „Trimpus" 28. okt. (10. now.) ar gabalu prezi no Bremerhafenes nonahza Kwebekâ.

h) 3-mastu schoneris „Austra" no 28. oktobra (10 now.) Nuportâ eenem lahdinu uſ Rofario.

3) Kaseeris Bergs sinoja par kases stahwokli. 1. oktobrî wiss beedru dalibas sihmju kapitals istaisijis 181,611 rbł., oktobrî peenahzis klaht 1700 rbł.; tà tad 1. now. wiss beedribas dalibas sihmju kapitals istaisijis 183,311. — Uſ Majorôs buhwejamâ kuga konto oktobrî ismaksati 1900 rbł. — Skaidras naudas kasê 1322 rbł. 65 kap. Rehkini tika apstiprinati.

4) Buhwkommisija nolika rehkenus par schonera „Austra" buhwi Mihlgrawî. Preeksch schonera „Austra" buhwes pawisam ismaksats 40,525 r. 57 kap., bet no schahs sumas nahks atpakaſ ap 1000 rbł. tulles naudas par eewesteem enkureem, kehdehm spilu pumpeem u. t. pr., kura tulles nauda tiks Austrai atdota no tulles waldes.

Pirsta tilts pahr Daugawu tapa 1. nowembrî pehz weza eeraduma isnemts un nu braukà twaikoni starp pilsehtu un Jelgawas Ahr-Rigu.

E. W. Lösewitza tuhku pahrdotawâ schinis deenâs useeta leelaka blehdiba, jo istruhkstot laba teesa pretschu. Diwi puischi un diwi jaunekłi apzeetinati. Daschi atsinuschees par wainigeem.

Sahdsiba. Janischkôs peerakstitam J. Schidlowskim naktî no 30. uſ 31. oktobri, is dsihwokła pee wezàs Jelgawas schosejas Nr. 18, issagti diwi naudas maki ar 156 rbł. naudâ.

Sahdsiba. Naktî no 2. uſ 3. nowembri Rigas godpilsonim R. Chomse, Romanowkâ Nr. 9, nosaga daschadas seeweeschu drehbes, 150 rublu wehrtibâ.

Sakerts blehdis. 26. oktobrî sch. g., kà „Rig. Ztga" sino, Nowo-Alekſandrowas aprinkî Braslawas pagasta-waldes pagasta-skrihweris, Wirkstis, bij issadsis 3229 rbł., eegahdajees peezas wiltigas pases un tad laidees lapâs. Schejeenes polizijai laimejahs otrdeenas rihtâ scho blehdi nokert no Jelgawas uſ Rigu atpakaſ brauzot. Pee wina atrada wehl skaidrâ naudâ 2300 rbł. un daschas wehrtsleetas. Winsch bij apmetees kahdâ schejeenes weesnizâ, bet pats wairak usturejees Maskawas Ahrrigâ.

Sahdsibas. Saldata-seewai Sarai Herzberg, Palisadu-eelâ Nr. 47, winu nedeł is kumodes issagts selta pulksteńs ar kehdi, 120 rbł. wehrtibâ. — Kugu-kapteinam Grootam naktî no 5. uſ 6. nowembri nosagtas Daugawmalâ 5 muzas silku, 60 rbł. wehrtibâ.

Aplaupijums. Naktî no 2. uſ 3. nowembri ap plkst. 1 pirmàs gildes tirgotajs B. R. eejautrinatâ garâ pee Tukumas dselsszela stanzijas peebeedrojees kahdeem 8, pehz wina isteikschanas, glihti gehrbuschamees wihreem, un gahjis ar teem kopâ dseedadams. Schee winu eewedusch starp Tronamantneeka bulwaru un kanalu atrodoschâ alejâ, tur tam usbrukuschi un atnehmuschi selta pulksteni, gredsenu, selta brilles, sahbakus, zepuri un atslehgas. Uſ B. R. kga palihgâ saukschanu peenahza 4 kungi, bet laupitaji jaw bij aismukuschi. Blehschi schonedeł sakerti.

Ugunsgrehks. Swehtdeenas naktî, ap plkst. ½3, nodega Mask. Ahrrigâ Lauku-eelâ Nr 5 J. Aradsitam stallis, pee kam sadega 5 sirgi, aufu un seena krahjums. No stalla uguns pahrgahja uſ schkuhni; ari tas nodega un dsihwojamâ ehka tika pa pusei nopostita. Ehkas apdroschinatas par 2500 rbł., sirgi un bariba bijuschi ne-apdroschinati.

Ugunsgrehki. Katlakalnâ, pee Bauskas zela, naktî uſ 31. oktobri nodega S. Grossblattam peederiga dsihwojama ehka. Skahde lihdſ 900 rublu. — Winas zeturtdeenas wakarâ ap pulksten ½9 Leel-Jegesakſalâ sahka degt A. Skreija nams, no kureenes uguns ahtri ween pahrgahja uſ P. Kilpa ehkahm. Nodega A. Skreijam 1 spihkeris un P. Kilpam dsihwojama ehka un 3 spihkeri pawisam un A. Skreijam dsihwojama ehka pa dakai. Spihkerôs atradahs dahrsu augki, seens un z. l., un apdroschinati nebij ne ehkas, ne zita manta, tà ka ihpaschneekeem leela skahde. — Drukku wehlak ap ¾2 naktî, Maskawas Ahr-Rigâ, Wahrnu eelâ Nr. 6, pa dakai atkal nodega Martina Wanaga ehrbergis.

Nebehdiba. 30. oktobra wakarâ kahdi nepasihstami garamgahjeji eemetuschi preekschistabâ Jaun-eelâ Nr. 35 aisdedsinatu papihra bumbu, pilditu ar pulweri. Bumba sprahguse, bet nekahda nelaime nenotikuse.

Atrasts lihkis. 30. oktobrî pee Putnu salas is Daugawas ismests reserwista Fritscha Putnina lihkis.

Slihkonis. Pirmdeen, ap plkst. 10 rihtâ, atrada Daugawâ, netahłu no dselsszela tilta, peldoschu wihreescha lihki, pehz isskatas pee strahdneeku kahrtas peederigu. Lihkis bij stipri satruhdejis, to noweda glabhtawâ.

Peepescha nahwe. Otrdeenas naktî atrada uſ eelas peedsehruschos zilweku. Winu noweda polizijâ, kur tas drihſ nomira.

Kugu sinas. Twaikonis „Anna", kas no Leepajas nonahzis Stokholmâ, winu nedeku redsejis leelaku degoschu kugi, kas pehz 15 minutehm nogrimis, kad twaikonis bijis aisbrauzis garam. No laiwahm un kuga laudim nebijis nekas redsams.

Deewa-kalposchana Rigas basnizàs.

Swehtdeenâ, 11. nowembrî.

Jehkaba basnizâ:	Spreh. plkst.	10	wahz. mahz.	Holst.
	„ „	12	igaun. mahz.	Zinck.
Petera basnizâ:	„ „	10	Werbatus.	
	„ „	6	mahz.	Poelchau.
Domes basnizâ:	„ „	10	mahz.	Keller.
	„ „	2	mahz.	Hellmann.
Jahnu basnizâ:	„ „	9	latw. mahz.	Weyrich.
	„ „	2	latw. mahz.	Walter.
Gertrudes basnizâ:	„ „	9	latw. mahz.	Schilling.
			Latw. behrnu eeswehtischana.	
	„ „	2	wahz. mahz.	Hilde.
Jesus basnizâ:	„ „	9	wahz. mahz.	Mühel.
	„ „	2	latw. mahz.	Bergmann.
Mahrtinu basnizâ:	„ „	10	wahz. mahz.	Rädlbrandt.

Tirgus sinas.

Maksâ par	puhru rbł.	puhru kap.	pudu rbł.	pudu kap.	pudu rbł.	pudu kap.	mērsa rbł.	mērsa kap.
Kweeschu	—	—	—	—	—	—	—	—
Rudsu	—	—	—	91	—	—	—	—
Meeschu	—	—	—	90	—	—	—	—
Ausu	—	—	—	78	—	—	—	—
Linsehklu	—	—	1	60	—	—	—	—
Kartupelu	1	—	—	—	—	—	—	—
Sweesta	—	—	—	—	6	60	—	—
Labu silku	—	—	—	—	—	—	28	—
Prastu silku	—	—	—	—	—	—	10	—
Rupjas sahls	—	—	—	70	—	—	—	—
Smalkas sahls	—	—	—	60	—	—	—	—
Stangu dselsî	—	—	—	—	—	—	—	—
Reipu dselsî	—	—	—	—	—	—	—	—
Lapu tabaku	—	—	—	—	—	—	—	—

Jaunakahs sinas.

Ilgi gaidità seema pehdigi nu, kà rahdahs, ir pastahwigi pee mums apmetusees. Treschdeen pehz pusdeenas sahka snigt un ap wakaru jaw wareja kamanahm braukt. Aukstums turahs lihds 5 grahdi.

Rigas Latw. beedribà ir schowakar masku-balle.

Kandawà un Sabilè oktobra mehnesî eetaisitas telegrafa stanzijas.

No Witebskas puses teek sinots, ka tur wehl baschi apgabali no mescha swehreem esot apdraudeti. Tee neween aplaupa schejeenes eedsihwotajeem beidsamo lopinu, bet ari daschreis leek wisai sahdschai breesmas peedsihwot. Wisas tahs skahdes, kuras ir schinî apgabalâ padaritas, tè newaru apsihmet. Peemineschu tikai scho atgadijumu. 3. septembra wakarà Tsch. muischas meschòs (Uswjatas aprinki) dsirdeja breesmigu ruhkdamu, kaukdamu un brikschkedamu troksni. Newareja ihsti noskahrst, kas tur ir. Breesmigais troksnis arweenu wilkahs us malu. Koki luhsa brakschkedami. Breesmigi skani kauzeeni skaneja pa mescheem. Tikai weena balss neschehligi ruhkdama, gan blaudama wisu pahrtrauza. Likahs, ka breesmigee mescha swehri zihnitos us dsihwibu un nahwi. Teescham ari tà bija. Mehness apspihdeja gaischi wisus besgaligos meschus. Beidsot mescha malâ, netahl no sahdschas, parahdijahs bahlajâ mehness sposchumâ ne-isskaitams bars wilku, kuri bij aplenkuschi leelo mescha-waldneeku — lahzi. Breesmigi issalkuschee wilki usmahzahs winam kaukdami un neschehligi nerenadami. Lahzis sawàs dusmàs neschehligi kokus aplausa, tos gabalòs sadausija un us wilkeem sweeda. Wiss bars wilkas gar mescha malu, kur wini daudz malkas issauza. Bija breesmigs skats! Lahzis duhschigi zihnidamees stipri brehza. Issalkuschee wilki usmahzahs arweenu wairak. Kas drihksteja eet nelaimigo lahzi atpestit? Kas winam wareja palihdset! Wisi sahdschas eedsihwotaji bij leelâs bailès, jo wilku bars bij tikai kahdus 1000 sokus atstatu. Pehz zeturtdak stundas bars eegreesahs atkal meschâ. Troksnis lihds pusnaktei atbalsoja meschòs, tad tas pamasam apklusa. Likahs, ka lahzis bija nokaufets, tas wairs nespehja zihnitees un wilki winam usbruka. Lautini, breesmas pahrzeetuschi, isdsehsa uguni un gahja preezigi pee meera. Ko daritu, ja wilku bars usbruktu masajahm mahjinahm! — Rihtâ gahjahm wisu kara-lauku apraudsit. Bija breesmigs un schausmigs skats! Zik resnus kokus lahzis bija nolausis, gabalu gabalòs sasitis; bet tomehr nespehjis atgainatees. Pa plascho breesmu zeku gahjahm tahlak. Eedami redsejahm diwas asinu pelkes. Kà likahs, tad lahzis bij daschus wilkus nositis un tee paschi tos atkal apehduschi. Galâ redsejam ari beidsamo zihnina weetu. Lahzis bij sa-ehsts. Kahdi spalwu kuschki un leelako kaulu gabali bij tikai atlikuschees. Schahdi zihnini noteek daudz reisas! — Wispahrigas medibas (oblawas) teek mas isrihkotas, un kas gan ari eespehj besgaligos meschus ismedit. Ja oblawas lomòs | kahdureis gadahs wilkus aisnemt, tad tee ir tik manigi, ka no pirmà lapas tschaukstejeena isschmauz sahnus ahrà. Waru skaidri sazit, ka tur, kur Latweeschi sahk apmestees, ari mescha swehri netizamâ ahtrumâ masinajahs. Kahds Latweetis.

Telegrafa sinas.

Peterburgà, 7. now. Mums ir brangakais kamanu-zeksch, pee 5 grahdu aukstuma.

Berlinè, 7. now. Schihs deenas Kongo-konferezes sehdejumâ, kuru grafs Hazfelds wadija, Wahzija eesneedsa preekschlikumu, saturoschu daschadus preekschlikumus. Preekschlikumu nodewa kommisijai, sastahwoschai, is Wahzijas, Franzijas, Anglijas, Seemeł-Amerikas, Spanijas, Belgijas un Portugalijas walsts weetneekeem. Franzijas suhtnis Kursels ir kommisijai par preekschsehdetaju. Kommisijai janodibina Kongo apgabalâ (Afrikâ) katras semes robeschas un teesibas.

Parisè, 7. now. Wakar kolerâ nomira pilsehtâ 16 un spitalòs 25 zilweki. Wakar spitalòs usnehma 40 ar koleru saslimuschus.

Lihdz 9. nowembrim atnahkuschi 2207 ligi, aisgahjuschi 2170 ligi.

Atbildoschais redaktors: Ernst Plates.

Sludinajumi.

!! Kuplu laimi !!

kaufmanam **M. Rosenberg** kgm us wahrda deenu 10. nowembri, wehlè **P. Salmin, J. Puragails** un **Dbl. Ikbs.**

No sch. g. 10. nowembra esmu sawu korteli pahrzehlis us **Spora namu, Wehwer-eelas** un **Teatra-bulwara stuhri, Nr. 6** (agrakeem linu-swareem eepretim), 1 tr. augschà.

Advokats **F. Grosswaldt.** 2

Peekdeen, 16. nomembrî sch. g., pulkst. 10 no rihta, tiks schejeenes **J. Adsehr mahja** us noplehschanu lihds ar wina mantibu **uhtrupè pahrdota.**

Preekschsehdetajs: **J. Rosenthal.** 1

Rigas Latweeschu beedriba.

Swehtdeen, 25. nowembrî sch. g., plkst. 3½ pehz pusdeenas:

general-sapulze.

1) General-sapultschu wadona zelschana preeksch 1884./85. gada.
2) Beedru gada-maksas nospreeschana preeksch 1884./85. gada.
3) Kahrtibas rulla apspreeschana preeksch rewisijas kommisijas.
4) Newidentu zelschana.

NB. Beedru-sihmes pee ee-ejas usrahdamas.

Preekschneeks: **K. Kalninsch.**

Swarigu eemeslu dehl Jumprawu-beedribai schogad naw eespejams, isrihkot no publikas eemihloto malkas-balli. Tomehr ta newar aisleegtees, kà lihds schim, tà ari us preekschu palihdset nabageem laudim malku apgahdat, ihpaschi schinis gruhtòs laikòs, kas wineem gan wiswairak un wisgruhtak buhs sajuhtami. Jaw kahdus diwus gadus isslosejumi naw wajadsigo pilnigo eenehmumu atmetuschi, wajadseja eekrahto maso kapitalu stipri aistikt, tà tad Jumprawu beedriba wairs ne-eespej us preekschu ahrkahrtigas isdoschanas nest. Usmudinata no dascheem beedribas draugeem, wina usdrihkstefees, suhtit apkahrt dahwanas lasit, skrfnigi labwehligo publiku luhgdama, lai ta nepeekustu, dahwanas pasneegdama, un beedribas zeribas peepilditu, paklausot winas luhgumu. Lai ari wismasakà dahwanina laipnam dewejam taptu zaur Deewa swehtibu bagatigi atlihdsinata! Kalpotaji, kuru numuri buhs listê apsihmeti, un sulainis Dawids Konrads ees ar listehm apkahrt, kuras buhs ar Jumprawu beedribas stempeli apsihmetas, un zeenita publika teek zaur scho laipni luhgta, lai katru pasneegto dahwaninu, zik masa ta ari nebuhtu, eerakstitu kontroles dehl listê.

Par katru dahwanu, leelu jeb masu, skrfnigakà pateiziba.

Jumprawu beedr. preekschneeziba.

Pee pulkstenutaisitaju meistara

Joh. G. Kundt,

Alekfandra-bulwari Nr. 1, daudzkahrtigu wehlejumòs ispildot, ari

swehtdeenàs

pulkstenu reparaturas tils peenemtas un **pulksteni pahrdoti** pa eespehjami **lehtahm zenahm** un tadehl teek luhgti, itin beeschi apmeklet.

!! Pulksteni !!

Leelu ishwehli no selta un sudraba keschas-pulksteneem, seenas- un modinameem pulksteneem, sudraba un saunselta pulksteni-kehdehm, atslehgahm un medalonahm peedahwà sem apgalwoschanas pa lehtahm zenahm

Hugo Russo, pulkstenu-taisitajs, leelajà Aleksandra-eelà Nr. 34, pee Gertrudes basnizas. 6

Peterburgas kamanas

ir **pahrdodamas.** Japeeprasa schihs lapas ekspedizijà Rigà, pee Petera basnizas.

C. B. W. Becker,

Rigà,

Schahku-eelà Nr. 2, netahlu no Daugawas tirgus platscha,

peedahwà sawu us pilnigako apgahdato krahjumu **wilnainas un puswilnainas**

kleitu-drehbes

ar wisahm zenahm, **melnu tihbetu** un **ripsu** wisòs platumòs, **flaneli** wisàs krahsàs, **wilnainus galwas- un apleekamoslakatus, bukkinu, tuhkus** iswehlejumà, **wilnainus** un **kokwilnainus gultu-dekus, sliza** un **kokwilnas triko dahmu swahrkus,** Peterburgas **katunu, schirtinu** un **barchentu, audekkus** wisòs platumòs un par daschadahm zenahm, **linu** un **kokwilnas mutes-autus, sihda galwas lakatus, kungu kakla-drahnas,**

gumi-galoschas

preeksch wihreescheem un seeweescheem, **manschestri,** daschadus **kokwilnas bukkinus,** pee tam loti lehtas zenas un kreetnu un drauksigu apdeenefchanu apsolidams.

Tagad gataws

Baltijas Kalendaris 1885. gadam,

kura wiss slaidrais eenahkums nowehlets masturigu Latweeschu studentu palihdsibai un keetinu Latweeschu rakstu weizinaschanai, ir dabujams ar baltahm lapahm par 30 kap., bes — par 25 kap. gabalâ **B. Dihrika un beedru** un wisàs eewehrojamakàs pilsehtu grahmatu bodès.

Saturs: Kalendarija. Pareistizigu kalendaris. Schihdu swehtki. Eewehrojami notikumi. Keisara zilts. Ahrsemju waldneeki. Tirgi. Metrologija. Tabulas. Sinas pahr telegrafu. Sinas pahr pasti. Audsinaschanas grebli. Jaunahs teesas. Pahr slimneeku kopschanu. Dsejoli. Gruhtòs laikòs (nowele). Dsejoli. Aj, seeweeschi (humoreska). Wilka zepeti (Latweeschu teika). Politisks pahrskats. Adreses. Sludinajumi. — Baltijas Kalendaris ir tagad dabujams **Jelgawà** H. Allunana un Jegera grahmatu bodès, **Leepajà** Ulstina grahmatu pahrdotawà. **Rujenè** Alksna grahmatu bodè, **Stukmanòs** Rumpe kga bodè, **Dikliòs** pee tirgotaja Schmidt un **Rigà** wisàs Latweeschu grahmatu pahrdotawàs.

Zeen. tauteeschus, kas wehlahs weizinat Baltijas Kalendaru un wina noluhku, luhdsam nemt Baltijas Kalendari pahrdoschanà. Tahlakpahrdeweji dabu 25% rabatta

3 „Balt. Wêstn." un „Balss" administrazija.

Augsti zeen. publikai zaur scho pasinoju, ka es preeksch sawu fabrikatu pahrdoschanas esmu **Ahrrigas Kalku-eelà Nr. 26, von Freyman kga namà** (Sarina eebraukschanas-weetâ) **eetaisijis**

otru pahrdotawu

un apsolu katram pirzejam **tikai ustizamas** un **labas sortes,** kà:

Auschamas dsijas, 2-paweds., balinatas, nebalinatas un krahsotas. No Nr. 24—40 ari ihpaschi labas sortes, ihstas Anglu dsijas.

Adamas-dsijas, 4-paweds., balinatas, nebalinatas un krahsotas.

Dakts-dsijas, 2-, 3-, 4- un 5-paweds.

Wati, 00, 0, I. un II. sorti, nelihmetu un lihmetu.

Mana pirmà noguldítawa paleek **Eekschrigà, masajà Zuhku-eelà Nr. 1,** blakus Warschawas weesnizai.

Rigas kokwilnas manufaktura Strasdumuischà

Theodor Ed. Pychlau.

Patentes

lopu-mehroschanas jeb galas smaguma israhdischanas lentes,

kuras pee dsihwa jeb kustoscha lopa galas smagumu bes swehrschanas isskaidro, loti derigas preeksch lopu turetajeem jeb usaudsinatajeem, lopu andelmaneem un meesneekeem, ar rehkinaschanas mahzibahm Wahzu un Latweeschu walodâ, ir atkal no jauna dabujamas

taì weenteesigà wisu wezakà un gruntigà

J. Redlich

Anglu magasinè.

Pilsehtas Kahrku-eelà,

F. W. Grahmann — Rigà,

eepretim Tukumas-bahnusim.

semkopibas maschinu un rihku lehgeris.

Richard Garret un dehla

garainu kulamas maschinas

wisadòs leelumòs.

„Oefverum's Bruk" un **„H. F. Eckert"** ween- un tschetrlemeschu **arkli, sehjas-, sahles-** un **labibas-plaušmaschinas, sirgu-grabbekli,**

stiftu-kulschanas-maschinas,

wisjaunakajà konstrukzijà,

puzmaschinas, sudmalas, ekselu-maschinas, wispahrigi semkopibas maschinas un rihki preeksch **wisahm saimneezibas wajadsibahm.**

Superfosfati, augsti- un widgrahdigee.

Kaulu-milti, koti smalti samalti.

Rupat tika gataws un wisàs grahmatu-bodès dabujams

Sieslack'a kalendars

uz 1885to gadu

ar bildehm un diwahm prehmijahm:

1) **Biskaps Alberts leek pamata-akmenu Rigas pilsehtai** (1200 g.).
2) **Jahnis Zimse,** pirmais Widsemes draudses skolotaju seminarijas direktors (1814—1881).

Kalendara peelikumam schahds saturs:

Andinsch un Truhtina, jeb: „Usspeestu bruhtganu es nenemu." Stahsts no B. Möllhausena.
Dsihwiba par godu. Original-nowele no G. Matera.
Jahnis Zimse, pirmais Widsemes draudses skolotaju seminarijas direktors. (1814—1881.)
Tautiska paschpalihdsiba. Diwi preekschlikumi no Theodora Rolanda.
Biskaps Alberts leek pamata akmenu Rigas pilsehtai. (1200 g.).
Stiki un niki. Pehz Friza Reuter'a „Läuschen und Rimels" no Repashstama.
Derigi padomi. — Joki. 1

Manà grahmatu- un bilschu-drukatawà un Latweeschu grahmatu pahrdotawà Rigà pee Petera basnizas, ir dabujama schahda grahmata:

Behrnu draugs.

Jauna lasischanas grahmata preeksch skolahm apgahdata no

E. Schröder,

Salas draudses mahzitaja.

Maksa: Pirmà dala 30 kap. — Otrà dala 40 kap. — Treschà dala 45 kap.

Schihs lasamàs grahmatas gan ihpaschi farakstitas skolahm, bet ari eewehlamas preeksch lasischanas mahjàs, ihpaschi pirmà dala preeksch lasischanas eemahzischanahs, kamehr otrà un treschà dala koti deriga lasischanai preeksch prahta zilaschanas. Beidsamàs diwàs dalàs ir labakee raksti, zik tahku tee sihmejahs us lasischanas grahmatu, salasiti is wisàs Latweeschu raksteezibas.

Katra dala ir par sewi dabujama un lai ta buhtu katram pee-ejama, tad zena nolikta so lehta.

Jaunà

manufaktur-pretschu un gatawu drehbju

№ 17 magasine № 17,

eekschpilsehtas Kalku- un Minz-eelu stuhri,

peedahwà sawu leelo lehgeri

puswilnainas kleitu-drahnas 10, 11, 12, 15, 17, 18, 20—32 kap. olekti.,
melnu un koleretu kaschemiru 3/4, 4/4, 5/4, 10/4, ol. platu, 40, 45, 50, 60, 65, 70—120 k. ol.,
melnu un peleku tuhku paletoseem un kaschoku pahrwilkeem 85, 95, 120, 130, 140—225 kap. olekti,
bukkinu preeksch uswalkeem 130, 150, 175, 225 kap. ol. un dahrgakk,
schirtinu wislabakàs sortes 10, 11, 12, 13, 14 olektis par 1 rubli,
pusandeklu „ „ 8, 9, 10, 11, 12, 13 „ „ „
audeklu leelà iswehlè par wislehtakahm zenahm,
parchentu leelà iswehlè, 7, 8, 9, 10 ol. par 1 rbl.,
kokwilnas flanellu 14, 15, 17—20 kap. ol.,
leelus wilnainus apleekamos lakatus 195, 210, 240, 300, 400, 450—900 k. gab.,
korsetes teek par fabrikas zenahm pahrdotas.

Bes tam wehl peedahwà sawu leelo lehgeri no

kungu un dahmu paletoeem,

paschu fabrikata, par wislehtakahm zenahm

№ 17 magasinê № 17.

Johannes Mitschke,

Kungu-eelà, Rigà,

peedahwà is sawas magasines

wisjaunakas un ihpaschas leetas,

kà: **jahjamas-, branzamas-, stalin-, medneeku-** un **zeloschanas-leetas, lehku-** un **mahsturibas leetas, mahsaimneezibas maschinas, medneeku-rihkus** un **rewolwerus wisleelakà iswehlè.**

Leelà krahjumà

Anglu un Wahzu **amatneeku-** un **greeschanas-rihkus, muskas instrumentus** un Italijas un Wahzu **stihgas,** kà ari 2

no Waldibas atkauta Kreewu Keisara

schaujama pulwera pahrdoschana.

1 schupu-kaschoks, 1 zauru-ahdu zepure un krahga ir lehti pahrdodami. Apskatami no pulksten 1—3 pusdeenà, Suworow-eelà № 6, 3 trep. augschà, korteli 7.

Frischas drabinas is Lowis'a bruhscha (Fuhrmanu-eelà), ir zauru deenu dabujamas par 20 kap. puhrà.

Vaudas-skapji

pee

Lühr un beedra,

senak Lühru. Zimmerthal,

Rigà, leelà Smilschu-eelà Nr. 7.

Pernawà.

Kreewijas un ahrsemes sahli

un pirmàs sortes

tauku-silkes

pahrdod par wislehtakahm zenahm

Bostroem un beedr.

Pirmo sorti Nobela

petroleju

pahrdod ari bleka-kannàs no 1 puda par 1 rbl. 50 kap. pudà (kahdas 9½ kap. stopà) ar peesuhtschanu namà.

Bleka-kannas aisdodam.

Carl Newermann un beedr.,

pee Jauneem wahrteem.

Kamina-ogles

ar peesuhtischanu namà, kà ari

woiloku

peedahwà

Carl Newermann un beedr.,

pee Jauneem wahrteem.

Gultas-weetas

ir dabujamas Suworow-eelà № 4, Martinson kga namà. Japeeprasa turpat pee schweizera.

Sirgu-stallis

preeksch 4 sirgeem, leelu wahgusi, leelu seenabehninu kà ari daschi dsihwokli un 1 mass kutscheru-kambars ir isihrejami Pet. Ahrrigà, leelajà Kaleju-eelà Nr. 3.

Dsihwoklis

ar stalli preeksch 3 sirgeem, seena-behninu un wahgusi, suhrmaneem derigs, ir tuhlit isihrejams ahrpilf. Kaleju-eelà № 58. 1

Дозволено цензурою, г. Рига, 9. ноября 1884. г.

Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates. Rigà pee Petera basnizas.

No polizijas atwehlets.